

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 6. september 2024
(OR. en)

13061/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0214(NLE)

FORETS 216
SEMENCES 149
AGRI 618
AGRILEG 375

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	4. september 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 387 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega muudetakse otsust 2008/971/EÜ seoses kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjaliga, selle märgistamisega ning toodangu heakskiitmise ja kontrolli eest vastutavate asutuste nimedega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 387 final.

Lisatud: COM(2024) 387 final

Brüssel, 4.9.2024
COM(2024) 387 final

2024/0214 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust 2008/971/EÜ seoses kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjaliga, selle märgistamisega ning toodangu heakskiitmise ja kontrolli eest vastutavate asutuste nimedega

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Vastavalt nõukogu 22. detsembri 1999. aasta direktiivi 1999/105/EÜ (metsapaljundusmaterjali turustamise kohta)¹ artikli 19 lõikele 1 määrab nõukogu komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks, kas kolmandas riigis toodetud kultiveerimismaterjali puhul on tagatise seoses asjaomase algmaterjali heakskiitmisega ja turustamise eesmärgil tootmiseks võetud meetmetega samad kui liidus toodetud ja kõnealuse direktiivi sätetele vastava kultiveerimismaterjali puhul.

Nõukogu otsusega 2008/971/EÜ² on kehtestatud sätted kolmandas riigis toodetud kultiveerimismaterjali samaväärsuse kohta. Sellega on kehtestatud esiteks nende süsteemide samaväärsus, mida rakendatakse nimetatud otsuse I lisas loetletud kolmandas riigis algmaterjali heakskiitmisel ja registreerimisel ning asjaomasest algmaterjalist paljundusmaterjali tootmisel, ning teiseks kolmandas riigis toodetud kultiveerimismaterjali samaväärsuse kindlakstegemise üldeeskirjad. Samuti on kõnealuse otsusega määratud kindlaks tingimused, mille alusel võib liitu importida selle otsuse I lisas loetletud kolmandas riigis toodetud kultiveerimismaterjali, mis kuulub kategooriasse „tuntud algallikaga“, „valitud“ või „kvalifitseeritud“.

OECD nõukogu võttis 2007. aasta juulis vastu rahvusvahelise kaubanduse jaoks ette nähtud kultiveerimismaterjali sertifitseerimise kava³ (edaspidi „OECD metsaseemne ja -istikute kava“). Otsuses 2008/971/EÜ loetletud kolmandad riigid kohaldavad kultiveerimismaterjali sertifitseerimiseks kõnealusel kaval põhinevaid siseriiklikke eeskirju. Aastal 2011 hõlmasid need eeskirjad kultiveerimismaterjali, mis kuulub kategooriasse „tuntud algallikaga“, „valitud“ või „kvalifitseeritud“. OECD metsaseemne ja -istikute kava eeskirju muudeti 2013. aastal, et lisada kategooria „katsetatud“.

OECD muudetud eeskirjade analüüsimisel on selgunud, et sealsesse kategooriasse „katsetatud“ kuuluva algmaterjali heakskiitmise tingimused vastavad direktiivis 1999/105/EÜ sätestatud nõuetele.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on laiendada kultiveerimismaterjali impordil kohaldatavat otsusega 2008/971/EÜ kehtestatud samaväärsuskorda kategooriale „katsetatud“, et saavutada kooskõla OECD 2013. aasta muudetud eeskirjadega. Ettepanekuga nähakse ette i) tingimused selle kindlakstegemiseks, kas kategooriasse „katsetatud“ kuuluvat teatavast kolmandast riigist imporditud kultiveerimismaterjali võib pidada samaväärseks direktiivi 1999/105/EÜ nõuetele vastava liidus toodetud kultiveerimismaterjaliga, ning ii) otsuses 2008/971/EÜ sätestatavad lisatingimused seemne ja istutusmaterjali kohta.

¹ EÜT L 11, 15.1.2000, lk 17. ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1999/105/oj>.

² Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus 2008/971/EÜ kolmandates riikides toodetud metsapaljundusmaterjali samaväärsuse kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/971/2021-01-01>).

³ Nõukogu otsus, millega kehtestatakse OECD kava rahvusvahelise kaubanduse jaoks ette nähtud kultiveerimismaterjali sertifitseerimiseks [OECD/LEGAL/0355].

Eelnõu kohase otsusega peaks pärast selle vastuvõtmist asendatama komisjoni rakendusotsusega (EL) 2021/773⁴ antud ajutine luba, mis võimaldab igal liikmesriigil teha kooskõlas direktiivi 1999/105/EÜ artikli 19 lõikega 3 kuni 31. detsembrini 2024 otsuseid selle kohta, kas konkreetses kolmandas riigis toodetud, kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali puhul kehtivad samad tagatised kui liidus toodetud ja direktiivile 1999/105/EÜ vastava kultiveerimismaterjali puhul.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Tegemist on direktiivis 1999/105/EÜ sätestatud kehtivate nõuete tehnilise rakendamisega. Seega on see kooskõlas kategooriasse „katsetatud“ kuuluvat kultiveerimismaterjali käsitlevate kehtivate eeskirjadega, samuti üldiste eeskirjadega, mis käsitlevad kultiveerimismaterjali liitu importimist ning kultiveerimismaterjali suhtes kehtestatud liidu nõuete ja asjaomaste kolmandate riikide nõuete samaväärsuse tunnustamist.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kuna ettepaneku eesmärk on tagada kultiveerimismaterjaliga kauplemise sujuv jätkumine ja kvaliteetse kultiveerimismaterjali pidev kättesaadavus liidus, aidatakse sellega saavutada üldisi sihte, mis on seatud ühises põllumajanduspoliitikas ja Euroopa rohelises kokkuleppes⁵ ning nendega seotud järgmistes õigusaktides ja strateegiates: Euroopa kliimamäärus⁶, ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia⁷, ELi uus metsastrateegia aastani 2030⁸ ja ELi elurikkuse strateegia aastani 2030⁹.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Sarnaselt käesoleva ettepaneku alusel muudetavale otsusele 2008/971/EÜ põhineb käesolev ettepanek direktiivi 1999/105/EÜ artikli 19 lõikel 2.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Kultiveerimismaterjali tootmine ja turustamine kuulub liidu ja selle liikmesriikide jagatud pädevusse, sest vastav õigusakt (direktiiv 1999/105/EÜ) põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 43 (endine Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 37).

⁴ Komisjoni 10. mai 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/773, millega lubatakse liikmesriikidel kooskõlas nõukogu direktiiviga 1999/105/EÜ ajutiselt otsustada teatavates kolmandates riikides toodetud teatavate kategooriate metsapaljundusmaterjali samaväärsuse üle (ELT L 169, 12.5.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/773/oj).

⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021) 82 final).

⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ELi metsastrateegia aastani 2030“ (COM(2021) 572 final).

⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020) 380 final).

Kuna kultiveerimismaterjali sektor on suures osas reguleeritud liidu tasandil, on selle valdkonna õigusaktide vastuvõtmine peamiselt liidu institutsioonide ülesanne, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 2 lõikes 2. Selle sektori peamisi eesmärke, mis seisnevad kvaliteetse kultiveerimismaterjali importimises ja siseturu toimimise tagamises, ei ole asjaomaste eeskirjade keerukusest ning kliimakriisi, elurikkuse kaitse ja kestliku arengu probleemide piiriülesusest tulenevalt võimalik piisavalt saavutada liikmesriigi tasandil.

Seepärast võib liit kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega näha kultiveerimismaterjali liitu importimisega seoses ette ühise lähenemisviisi.

- **Proportsionaalsus**

See on ainus võimalik liidu meetme vorm ja need nõuded on kõige asjakohasemad selleks, et saavutada järgmised taotletavad eesmärgid:

- i) kvaliteetse kultiveerimismaterjali import kõikide liidu kasutajate jaoks;
- ii) siseturu tõhus toimimine;
- iii) võrdsete võimaluste loomine asjaomastele ettevõtjatele ning
- iv) kaubanduse hõlbustamine kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks.

- **Vahendi valik**

Komisjon teeb ettepaneku kasutada õigusliku vahendina nõukogu otsust ehk sama liiki vahendit kui käesoleva ettepaneku alusel muudetav õigusakt (otsus 2008/971/EÜ).

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Avalikke konsultatsioone ei korraldatud, sest tegemist on üldsusele piiratud huvi pakkuva tehnilise algatusega. Samamoodi ei konsulteeritud sidusrühmadega ka teiste kategooriate kultiveerimismaterjali reguleerivate ELi nõuetega samaväärsuse käsitlemisel.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Liit ja liikmesriigid on tihedalt kaasatud OECD seemnekavade ning OECD metsaseemne ja -istikute kava väljatöötamisse. Komisjon on analüüsinud kategooriat „katsetatud“ käsitlevaid OECD eeskirju ja nimetatud kava rakendavate kolmandate riikide vastavaid siseriiklikke eeskirju. Analüüsist nähtub, et selle kategooria puhul vastavad algmaterjali heakskiitmise tingimused direktiivis 1999/105/EÜ sätestatud nõuetele. Seepärast ei peetud täiendavat ekspertarvamuste kogumist ja kasutamist vajalikuks, kuna liit ja asjaomased kolmandad riigid kohaldavad selles valdkonnas üldtunnustatud OECD eeskirju.

- **Mõju hindamine**

Ettepaneku kohase otsusega rakendatakse kehtivaid eeskirju. Kolmandas riigis toodetud kultiveerimismaterjali samaväärsuse tunnustamine impordi võimaldamiseks põhineb OECD kavadel ja Rahvusvahelise Seemnekontrolli Assotsiatsiooni (ISTA) meetoditel. Otsuse (EL) 2021/536 kohaldamisest nähtub, et kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali

import ei avalda eeldatavalt mingit kahjulikku majanduslikku, sotsiaalset ega keskkonnamõju, sest asjaomased pädevad asutused, kolmandad riigid ega ettevõtjad ei ole sellisest mõjust teatanud. Seepärast ei peeta mõju hindamist vajalikuks.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanek ei ole seotud õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmiga. Ettepanek ei mõjuta ettevõtjate kulusid nõuete täitmisel. Ettepaneku suhtes ei kohaldata digitaalset kontrolli.

- **Põhiõigused**

Ettepaneku kohane otsus on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta kõikide sätetega.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord ei ole nõutavad.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei ole vajalikud.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepaneku ainsa sisulise sättega nähakse ette, et teatavates kolmandates riikides liitu importimiseks toodetud, kategooriasse „katsetatud“ kuuluvat kultiveerimismaterjali käsitlevad eeskirjad on samaväärsed kohaldatava liidu õigusega, ning selleks lisatakse nimetatud kategooria otsuse 2008/971/EÜ kohaldamisalasse.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust 2008/971/EÜ seoses kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjaliga, selle märgistamisega ning toodangu heakskiitmise ja kontrolli eest vastutavate asutuste nimedega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse nõukogu 22. detsembri 1999. aasta direktiivi 1999/105/EÜ metsapaljundusmaterjali turustamise kohta¹, eriti selle artikli 19 lõikeid 1 ja 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut²,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 1999/105/EÜ kohaldatakse liidus kultiveerimismaterjali turustamisel. Nimetatud direktiivis käsitletakse puuliikide ja puuliikide kunstlike hübriidide paljundusmaterjali, mis on metsanduse seisukohast olulised kogu liidus või mõnes selle osas.
- (2) Nõukogu otsusega 2008/971/EÜ³ on määratud kindlaks algmaterjali heakskiitmise ja registreerimisega ning asjaomasest algmaterjalist kultiveerimismaterjali tootmisega seotud tingimused, mida tuleb järgida kõnealuse otsuse I lisas loetletud kolmandas riigis toodetud, kategooriasse „tuntud algallikaga“, „valitud“ või „kvalifitseeritud“ kuuluva kultiveerimismaterjali liitu importimisel. Asjaomastes kolmandates riikides rakendatakse OECD kava rahvusvahelise kaubanduse jaoks ette nähtud kultiveerimismaterjali sertifitseerimiseks⁴ (edaspidi „OECD metsaseemne ja -istikute kava“).
- (3) OECD metsaseemne ja -istikute kava muudeti 2013. aastal, et lisada kavas alates 2011. aastast kajastatud kultiveerimismaterjali kategooriate „tuntud algallikaga“, „valitud“ ja „kvalifitseeritud“ kõrvale kultiveerimismaterjali kategooria „katsetatud“.
- (4) Kanada, Šveitsi, Ühendkuningriigi, Norra, Serbia, Türgi ja Ameerika Ühendriikide (edaspidi „kindlaksmääratud kolmandad riigid“) siseriiklike kultiveerimismaterjali sertifitseerimise eeskirjade kohaselt tuleb seemnete korje ja töötlemise ning istutusmaterjali tootmise käigus läbi viia ametlik kohapealne kontroll.
- (5) Vastavalt nendele siseriiklikele eeskirjadele tuleb algmaterjali heakskiitmise ja registreerimise ning asjaomasest algmaterjalist kultiveerimismaterjali tootmise

¹ EÜT L 11, 15.1.2000, lk 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/971/2021-01-01>.

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus 2008/971/EÜ kolmandates riikides toodetud metsapaljundusmaterjali samaväärsuse kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/971/2021-01-01>).

⁴ Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni nõukogu otsused: nõukogu otsus, millega kehtestatakse OECD kava rahvusvahelise kaubanduse jaoks ette nähtud kultiveerimismaterjali sertifitseerimiseks [OECD/LEGAL/0355].

<https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0355>.

süsteemide puhul järgida OECD metsaseemne ja -istikute kava. Peale selle peavad kategooriasse „tuntud algallikaga“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ kuuluvad seemned ja kultiveerimismaterjal kooskõlas nimetatud eeskirjadega olema ametlikult sertifitseeritud ning seemnepakid vastavalt OECD metsaseemne ja -istikute kavale ametlikult suletud.

- (6) Kuna liidu tasandil ei ole võetud vastu otsust kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali samaväärsuse kohta, on komisjoni rakendusotsusega (EL) 2021/773⁵ lubatud liikmesriikidel teha ajutiselt kuni 31. detsembrini 2024 otsuseid otsuse 2008/971/EÜ I lisa loetletud kolmandates riikides, sealhulgas kindlaksmääratud kolmandates riikides toodetud, kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali samaväärsuse üle. Selle loa andmine oli vajalik, et ennetada häirete riski kõnealuse kultiveerimismaterjali liikmesriikidesse importimisel.
- (7) Kindlaksmääratud kolmandates riikides kehtivate kategooriat „katsetatud“ käsitlevate siseriiklike eeskirjade analüüsist nähtub, et algmaterjali heakskiitmise tingimusi käsitatakse samaväärsena direktiivis 1999/105/EÜ sätestatud tingimustega, eeldusel, et otsuse 2008/971/EÜ II lisa kohased seemne ja istutusmaterjaliga seotud tingimused on täidetud.
- (8) Mõnede toodangu heakskiitmise ja kontrolli eest vastutavate otsuse 2008/971/EÜ I lisa loetletud asutuste nimi ja aadress on muutunud ning seepärast on vaja neid ajakohastada.
- (9) Kategooriasse „katsetatud“ kuuluva seemne ja istutusmaterjali tootmiseks on võimalik kasutada ka geneetilist muundamist. Seepärast tuleks kultiveerimismaterjali kasutajatele teadliku valiku võimaldamiseks märkida OECD etiketil ja tarnija etiketil või dokumendis, kas nimetatud kategooria algmaterjali tootmisel on kasutatud seda liiki muundamist, nagu seda tehakse praegu kategooria „kvalifitseeritud“ puhul.
- (10) Tulenevalt kategooria „katsetatud“ lisamisest otsuse 2008/971/EÜ II lissasse tuleks selguse huvides ja kõnealuse otsuse nõuetekohase kohaldamise tagamiseks lisada otsusele uus lisa tabeliga, kus on märgitud kategooriad, millesse kuuluvana võib eri tüüpi algmaterjalist saadud kultiveerimismaterjali liitu importida. See on vajalik selleks, et tagada õigusselgus, kooskõla direktiiviga 1999/105/EÜ ja kõnealuste eeskirjade nõuetekohane kohaldamine ning võimaldada teha kõnealust otsust kohaldavatel ettevõtjatel teadlikke valikuid.
- (11) Seega tuleks otsust 2008/971/EÜ vastavalt muuta.
- (12) Kuna rakendusotsus (EL) 2021/773 kaotab kehtivuse 31. detsembril 2024, tuleks õigusselguse huvides ja vastavate eeskirjade järjepidevuse tagamiseks kohaldada käesolevat otsust alates 1. jaanuarist 2025,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1
Otsuse 2008/971/EÜ muutmine

Otsust 2008/971/EÜ muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

⁵ Komisjoni 10. mai 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/773, millega lubatakse liikmesriikidel kooskõlas nõukogu direktiiviga 1999/105/EÜ ajutiselt otsustada teatavates kolmandates riikides toodetud teatavate kategooriate metsapaljundusmaterjali samaväärsuse üle (ELT L 169, 12.5.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/773/oj).

„Käesoleva otsusega määratakse kindlaks tingimused, mille alusel imporditakse liitu käesoleva otsuse I lisas loetletud kolmandas riigis toodetud metsapaljundusmaterjali, mis kuulub kategooriasse „tuntud algallikaga“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“.“

(2) Artikli 3 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Käesoleva otsuse I lisas loetletud kolmandas riigis toodetud ja nimetatud lisas loetletud kolmanda riigi asutuses ametlikult sertifitseeritud, direktiivi 1999/105/EÜ I lisas loetletud liiki kuuluvat seemet ja istutusmaterjali, mis kuulub kategooriasse „tuntud algallikaga“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“, käsitatakse samaväärsena direktiivi 1999/105/EÜ nõuetele vastava seemne ja istutusmaterjaliga, eeldusel, et see vastab käesoleva otsuse II lisas esitatud tingimustele.“

(3) Lisasid muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*